

Rektorn vid de universitet och
högskolor som framgår av sändlistan

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Eva Westberg
08-563 087 02
eva.westberg@hsv.se
REMISS

2008-06-17
Reg.nr 31-2883-08

Begäran om yttrande

Sveriges universitets- & Högskoleförbund (SUHF) har i bifogat styrelsebeslut den 22 maj 2008 lämnat rekommendationer angående sökande från tredje land inför höstterminen 2008. Samtliga tre rekommendationer går ut på att sådana ansökningar ska avvisas av olika anledningar. Verket vill i detta sammanhang påminna om att det är skillnad på att avslå en ansökan efter en saklig prövning och att avvisa en ansökan på någon formell grund.

Universiteten och högskolorna har meddelat Verket för Högskoleservice (VHS) hur de ställer sig till de föreslagna åtgärderna. Av de svar som Högskoleverket har fått del av från VHS framgår att endast Högskolan Dalarna och Lunds universitet klart och tydligt avvisar samtliga rekommendationer, men även andra lärosäten framför kritiska synpunkter. Högskolan Väst och Linköpings universitet godtar den andra rekommendationen, men avvisar övriga. Växjö universitet och Örebro universitet godtar de första och andra rekommendationerna, men avvisar den tredje rekommendationen. Blekinge tekniska högskola, Chalmers tekniska högskola och Försvarshögskolan avvisar den första rekommendationen, men godtar de andra och tredje rekommendationerna. Övriga verkar i huvudsak godta rekommendationerna i den mån de berör respektive lärosäte, men några gör reservationer för vissa typer av utbildningar.

Högskoleverket har på eget initiativ lagt upp ett tillsynsärende i frågan, eftersom verket bedömer att det skulle strida mot gällande rätt om universiteten och högskolorna följer SUHF:s rekommendationer. Grundlagsstödet för Högskoleverkets bedömning finns i 1 kap. 9 § regeringsformen, där det framgår att förvaltningsmyndigheter i sin verksamhet ska beakta allas likhet inför lagen samt iaktta saklighet och opartiskhet. Att avvisa en ansökan utan en saklig prövning av den sökandes behörighet strider mot 7 kap. högskoleförordningen. Om högskolan inte fattar avslagsbeslut med överklagandehänvisning saknas dessutom viktiga förutsättningar för berörda sökande att få beslutet överprövat av

Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) i enlighet med 12 kap. 2 § första stycket 5. Högskoleverket anser därför att rekommendationerna står i strid med grundläggande rättssäkerhetskrav för sökande.

Eftersom rekommendationerna endast gäller sökande från tredje land finns det även anledning att ifrågasätta om de överensstämmer med bestämmelserna i lagen (2001:1286) om likabehandling av studenter i högskolan. Den senare frågan har dock inte verket tillsyn över, utan Ombudsmannen mot etnisk diskriminering (DO) i detta fall. Efterföljd av rekommendationerna kan leda till skadeståndsanspråk mot staten, som handläggs av Justitiekanslern (JK) om anspråket grundas på ett påstående om felaktigt beslut eller underlåtenhet att meddela beslut enligt förordningen (1995:1301) om handläggning av skadeståndsanspråk mot staten. Det kan inte heller uteslutas att det i efterhand kan bli fråga om att utkräva ansvar för tjänstefel enligt 20 kap. 1 § brottsbalken. Högskoleverket skickar därför en kopia av denna skrivelse för kännedom till DO, JK och JO.

Högskoleverket uppmanar alla universitet och högskolor att avstå från att följa SUHF:s rekommendationer och försöka hitta andra rättsenliga lösningar för att pröva det stora antalet ansökningar till höstterminen 2008. Verket begär svar på följande frågor från respektive lärosäte **senast den 24 juni 2008**.

1. Avser universitetet eller högskolan att tillämpa någon av SUHF:s rekommendationer?
2. Om högskolan avser att tillämpa någon av SUHF:s rekommendationer – vilka författningsbestämmelser åberopas som stöd för åtgärderna?

Anders Flodström
Universitetskansler

Eva Westberg
Chefsjurist

Sändlista

Blekinge tekniska högskola
Chalmers tekniska högskola
Försvarshögskolan
Göteborgs universitet
Högskolan i Borås
Högskolan på Gotland
Högskolan i Gävle
Högskolan i Halmstad
Högskolan i Jönköping
Högskolan i Kalmar
Högskolan Kristianstad
Högskolan i Skövde
Högskolan Väst
Karlstads universitet
Kungliga tekniska högskolan
Linköpings universitet
Luleå tekniska universitet
Malmö högskola
Mittuniversitetet
Mälardalens högskola
Stockholms universitet
Svenska lantbruksuniversitet
Södertörns högskola
Umeå universitet
Uppsala universitet
Växjö universitet
Örebro universitet

För kännedom till

Högskolan Dalarna
Lunds universitet
Riksdagens ombudsmän/Justitieombudsmannen (JO)
Justitiekanslern (JK)
Ombudsmannen mot etisk diskriminering (DO)